

APPELREGELING GENERALE SYNODE

Uit ACTA gezamenlijk deel
GS Groningen 2024 DGK
GS Kornhorn 2024 GKN
(bladzijde 70 t/m 74)

Princiepueel uitgangspunt:

Voor de behandeling van appenzaken is het essentieel om het uitgangspunt in de Schrift te nemen. Naast dat we als broeders en zusters in liefde met elkaar om moeten gaan [Galaten 5:13: *Want u bent tot vrijheid geroepen, broeders, alleen niet tot die vrijheid die aanleiding geeft aan het vlees; maar dien elkaar door de liefde* en 1 Korinthe 16:14: Laat alles bij u in liefde gebeuren], is het ook belangrijk om de vrede in de kerk te dienen en te bewaren [1 Korinthe 14:33: *Want God is geen God van wanorde, maar van vrede, zoals in alle gemeenten van de heiligen*].

Wanorde wordt zichtbaar als de gemeente samenkomt en ieder meent iets te mogen zeggen en de een zichzelf geestelijker vindt dan de ander. Daarachter liggen zonden die volgens de apostel onder andere bestaan in gebrek aan liefde en zelfverloochening, onverdraagzaamheid, zelfzucht en eigengereidheid. Er ontstaat wanorde als mensen - die zich aan deze zonden schuldig maken - in de kerkdienst samenkomen. Opvallend echter is dat de apostel dan niet zegt dat God een God van orde is, maar een God van vrede. Het gaat er dus maar niet om dat het in de samenkomst ordelijk verloopt, maar dat de vrede van God aan de orde komt. Niet orde maar vrede is het doel. Vrede is niet de afwezigheid van oorlog maar de aanwezigheid van God. Vrede op aarde is er niet als de wapens zwijgen, maar als de God van genade spreekt. Daarom is ook de boodschap van de kerk: laat u met God verzoenen. Niet verzoening is het doel, maar leven in de herstelde relatie met God; daartoe is verzoening het middel. Echter, als er wanorde in de kerk is, stoort dat de vrede van God. God wil vrede met mensen en laat daarom verzoening verkondigen, maar wanorde in de kerk belemmert dat.

Indiening van een appelschrift

Artikel 1

Wanneer een kerk of een lid van een van de gereformeerde kerken zich naar artikel 31 Kerkorde op de generale synode beroept, zal die kerk of dat kerklid het appelschrift zo spoedig mogelijk na het genomen besluit via e-mail dan wel schriftelijk indienen bij de kerk die is aangewezen als samenroepende kerk voor de eerstvolgende generale synode. De kerk of het kerklid stelt de mindere vergadering van het beroep in kennis.

Artikel 2

De samenroepende kerk zal het appelschrift op de concept agenda van de eerstvolgende synode plaatsen en een afschrift van de ingediende stukken onmiddellijk in handen stellen van het hieronder te noemen deputaatschap appelzaken.

Artikel 3

Een appelschrift dient in ieder geval de volgende elementen te bevatten:

- a. een weergave van het besluit / de besluiten en/of notulen van de classis waarover geschil is gerezen;
- b. een uiteenzetting van de bezwaren van de appellant, met redenen omkleed en (indien van toepassing) met feiten gestaafd;
- c. een duidelijke omschrijving van wat de appellant aan de synode vraagt.

Indien het appelschrift gericht is tegen een uitspraak van de classis in een appelzaak, bevat het appelschrift tevens een weergave van het oorspronkelijke geschil. Indien een appelschrift niet voldoet aan deze vereisten, zal de appellant de gelegenheid krijgen zijn bezwaarschrift aan te vullen binnen een termijn die door het deputaatschap appelzaken generale synode wordt bepaald. 70 Het deputaatschap vergewist zich ervan, dat de appellant de andere partij over zijn beroep op de generale synode heeft ingelicht.

Instellen deputaatschap

Artikel 4

Voor de voorbereiding van de behandeling van de appelzaken die bij haar aanhangig gemaakt worden, zal de synode een deputaatschap instellen.

Artikel 5

Het deputaatschap appelzaken generale synode zal bestaan uit negen leden. Zij worden voor drie jaar benoemd en kunnen ten hoogste drie keer herbenoemd worden. In het deputaatschap worden ten minste een theoloog en zo mogelijk een jurist benoemd. De synode wijst een van de deputaten als samenroeper van het deputaatschap aan.

Artikel 6

Er mag onder de in een bepaalde zaak fungerende deputaten niemand zijn die eerder bij de in appel aanhangige zaak betrokken is geweest of die in enige persoonlijke relatie staat met de partijen dan wel een van de partijen. De behandeling van een aanhangig gemaakte zaak wordt door tenminste drie deputaten voorbereid. Aan de partijen wordt meegedeeld welke deputaten de zaak

gaan voorbereiden. Als de onafhankelijkheid van de rechtspraak of van deputaten naar het oordeel van deputaten niet gewaarborgd kan worden, zullen deputaten de synode adviseren voor het voorbereiden van de behandeling één of meer andere deputaten te benoemen.

Voorbereidende behandeling door deputaten

Artikel 7

De deputaten zullen zo spoedig mogelijk van het appelschrift kennisnemen en de behandeling ervan door de synode voorbereiden. Wanneer zij er niet in slagen dit voorbereidende werk af te ronden voordat de synode in eerste zitting bijeenkomt, zullen zij dit aan de synode meedelen. In overleg met het moderamen van de synode zal een datum worden bepaald waarop in de vergadering hun advies kan worden behandeld. Deputaten hebben de bevoegdheid een geschil te schikken wat tot intrekking van het appelschrift zal leiden. (zie ook appendix bij deze regeling)

Artikel 8

Een appelschrift zal steeds eerst door de deputaten op zijn ontvankelijkheid worden getoetst. Het is bij voorbaat niet ontvankelijk:

- a. indien het niet is ingediend voor de sluitingsdatum voor het inzenden van stukken naar de synode volgend op het besluit of de handelingen van de kerkelijke vergadering waartegen bezwaar wordt gemaakt, tenzij er naar het oordeel van deputaten goede redenen zijn daarvan af te wijken;
- b. indien de appellant geen lid meer is van een gereformeerde kerk, tenzij het een appel betreft tegen onrecht dat hem in zijn hoedanigheid als kerklid is aangedaan en de gevraagde uitspraak naar het oordeel van deputaten betekenis heeft voor zijn terugkeer naar de kerk of voor een herstel van zijn goede naam in de gemeente of wanneer hij optreedt in zijn kwaliteit als wettig vertegenwoordiger van een kerklid.
- c. wanneer ook na de door deputaten gestelde termijn het appelschrift niet voldoet aan de in artikel 3 genoemde vereisten.

Artikel 9

Als partijen in het geschil worden beschouwd de partijen die betrokken zijn bij het oorspronkelijke bezwaar. De partijen zullen aan de deputaten desgevraagd alle relevante stukken die op het geding betrekking hebben ter beschikking stellen, digitaal dan wel schriftelijk, en alle nodige inlichtingen verschaffen. De deputaten zijn bevoegd termijnen te stellen waarbinnen de gevraagde medewerking moet worden gegeven. Zij zullen erop toezien dat de partijen volledig geïnformeerd zijn over de stukken en inlichtingen die van weerszijden in de behandeling van de zaak ter tafel worden gebracht. Het is aan deputaten om - als de indiener daar uitdrukkelijk om

vraagt - te beoordelen of stukken vanwege hun vertrouwelijk karakter niet geschikt zijn om voorgelegd te worden aan de wederpartij. Indien geoordeeld wordt dat een beroep op de vertrouwelijkheid terecht is, behoren deputaten wel het karakter van die vertrouwelijke stukken te benoemen. De wederpartij mag dan vragen dat deze stukken bij de besluitvorming buiten beschouwing blijven.

Artikel 10

De deputaten zullen ten aanzien van de aanhangige kwestie, zo nodig mondeling, hoor en wederhoor toepassen. Zij zullen daarbij aan de partijen gelegenheid geven tot toelichting en/of verweer en tot het reageren op elkaars stukken. Zij kunnen ook de partijen in elkaars aanwezigheid horen. Ook kerkleden, die de zaak rechtstreeks aangaat, kunnen door deputaten gehoord worden. Dit geldt eveneens voor visitatoren en anderen die in de rechtsgang bij de zaak betrokken zijn geweest. Van dit horen moeten de partijen kennis kunnen nemen.

Artikel 11

De partijen hebben het recht zich in hun schriftelijk en mondeling contact met deputaten te laten bijstaan.

Artikel 12

Van de mondelinge besprekingen met de partijen zal steeds een kort verslag worden gemaakt, waarvan aan beide partijen een afschrift zal worden verstrekt.

Artikel 13

De deputaten zullen advies en hulp kunnen vragen van deskundigen, mits daarbij de noodzakelijke geheimhouding in acht wordt genomen.

Artikel 14

De deputaten zullen hun rapport en een volledig concept voor een besluit over het ingediende appelschrift uiterlijk 14 dagen voor de afgesproken datum van de behandeling door de synode onder de aanduiding 'vertrouwelijk' toezenden aan de afgevaardigden. De synode bepaalt de wijze van behandeling en brengt de partijen en andere betrokkenen hiervan op de hoogte.

Artikel 15

Wanneer de deputaten er niet in slagen hun voorbereidend werk af te ronden binnen de afgesproken termijn, zullen zij dit aan de synode melden. De synode zal dan beslissen over de datum van afhandeling.

Behandeling en besluitvorming door de generale synode

Artikel 16

Bij de behandeling van het appelschrift door de synode zullen tenminste twee deputaten aanwezig zijn om hun rapport en voorstel toe te lichten en de vergadering verder in het appel van advies te dienen.

Artikel 17

De synode kan aan partijen gelegenheid bieden in haar zitting waarin de bespreking van het appelschrift plaatsvindt, hun zienswijze mondeling toe te lichten. De leden van de synode die betrokken zijn (geweest) bij de appelzaak - onder wie de afgevaardigden van de classis tegen wie het appel is gesteld - maken geen deel uit van de vergadering bij de behandeling van die appelzaak. Indien de synode besluit het appelschrift in comité te behandelen, zullen de leden van de vergadering die betrokken zijn (geweest) bij die appelzaak, de vergadering verlaten voordat de beraadslaging begint. Hetzelfde geldt voor partijen, als hun is toegestaan hun zienswijze mondeling in de vergadering toe te lichten.

Artikel 18

In het besluit van de synode dienen de volgende elementen te zijn opgenomen:

- a. een weergave van het besluit van de mindere vergadering waarover geschil is gerezen;
- b. een samenvatting van de bezwaren die ertegen door de appellant zijn ingebracht;
- c. een samenvatting van de gronden, de toelichting, casu quo het verweer van de mindere vergadering;
- d. een nauwkeurige verantwoording van de gronden waarop de uitspraak van de synode berust;
- e. een duidelijke uitspraak van de synode over het appelschrift;
- f. zo nodig een aanwijzing van de rechtsgevolgen van het genomen besluit;
- g. indien van toepassing, nadere aanwijzingen inzake de weg waarlangs herstel van recht en vrede kan worden bewerkstelligd.

De synode zal van haar besluit binnen twee weken op ordelijke wijze kennisgeven aan de partijen.

Artikel 19

Indien iemand op grond van artikel 31 van de Kerkorde in appel is gegaan bij de synode en daartoe overeenkomstig deze regeling een appelschrift bij het deputaatschap heeft ingediend, zijn deputaten bevoegd vanwege spoedeisendheid en ter voorkoming van onherstelbaar nadeel de mindere vergadering te adviseren de uitvoering van de uitspraak waartegen beroep is aangetekend op te schorten, totdat de generale synode op het appel heeft beslist.

Artikel 20

In de gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist de generale synode.

Aldus vastgesteld op 19 oktober 2024 te Harderwijk.

Appendix bij de regeling Appelzaken

In artikel 7 staat o.a. vermeld dat deputaten de bevoegdheid hebben een geschil te schikken met als doel intrekking van het appelschrift. In artikel 10 staat o.a. vermeld dat deputaten de partijen in elkaars aanwezigheid kunnen horen. Beide bovengenoemde punten zijn onderdeel van bemiddeling. Onderstaand geeft handvatten aan het toepassen en uitvoeren van bemiddeling.

1. Definitie

Bemiddeling is een manier om bij geschillen of in een appelzaak tot een oplossing te komen, waarbij de oplossing door beide partijen gedragen wordt. In plaats van tot een uitspraak te komen waarbij altijd minstens een verliezer is, komt men gezamenlijk tot een win-win situatie.

2. Onderscheid ten opzichte van een ‘drie-partijen-gesprek’

Een drie-partijen-gesprek is een gesprek tussen partijen onder voorzitterschap van de Deputaten Appelzaken, zoals bedoeld in artikel 10 met de zin “Zij kunnen ook de partijen in elkaars aanwezigheid horen”. Dit gesprek is bedoeld voor verduidelijking over en weer, zodat er geen onduidelijkheid meer over blijft. Het bemiddelingsgesprek gaat een stap verder en zoekt een gezamenlijk gedragen oplossing. Een bemiddelingsgesprek kan ook een drie-partijen-overleg bevatten. Het bemiddelingsgesprek kent een (externe) onpartijdige voorzitter.

3. Voorwaarden

- a. Bemiddeling kan niet toegepast worden bij zaken die over de leer gaan.
- b. De partijen staan open voor bemiddeling en gaan vrijwillig met elkaar in gesprek.
- c. Bemiddeling kan alleen gebruikt worden, wanneer alle partijen aangeven dat zij hiermee akkoord gaan.
- d. Alles wat tijdens de bemiddeling wordt gezegd en alle informatie die tijdens de bemiddeling gebruikt wordt blijft vertrouwelijk.
- e. De (externe) bemiddelaar is en blijft onafhankelijk en kiest geen partij.
- f. Er wordt met respect voor elkaar gecommuniceerd.

4. Voordelen

- a. Bemiddeling draagt zorg voor de onderlinge relaties en voor elk van de partijen op zich. Het constructief afronden van een conflict vormt voor elk van de partijen een opsteker.

- b. Bemiddeling kan bijdragen aan eensgezindheid binnen Christus' gemeente en bij Christelijk gemeenteleven.
- c. Er wordt in de betreffende zaak niet door een derde beslist/ uitspraak gedaan. Betrokkenen dragen zelf bij aan de oplossing/ het resultaat.
- d. Er is ruimte voor emotie.
- e. Er ontstaat veelal wederzijds begrip.
- f. Er kan heel breed naar de zaak gekeken worden, waardoor 'oplossingen' kunnen komen waar in eerste instantie niet aan gedacht is.
- g. Doordat partijen zelf tot een consensus komen, en die consensus ook hun belangen dient, wordt deze doorgaans beter en gemotiveerder nageleefd.
- h. Er wordt minder naar het verleden gekeken, en meer naar de toekomst.

5. De bemiddelaar:

- a. is onafhankelijk en kiest geen partij;
- b. belegt en coördineert de onderhandelingen/gesprekken;
- c. is zowel gespreksleider als procesbewaker;
- d. geeft de partijen de ruimte om te zeggen wat ze willen zeggen;
- e. heldert misverstanden op;
- f. kan actief luisteren;
- g. beheerst de gesprekstechniek LSD en past deze toe (LSD = luisteren, samenvatten, doorvragen);
- h. heeft basale praktische kennis van kerkrecht, psychologie, pedagogiek en sociologie;
- i. creëert ruimte om behoeften, wensen en gevoelens met elkaar te bespreken;
- j. begeleidt de partijen naar een oplossing die voor beide partijen acceptabel en haalbaar is.

6. Processtappen

Omdat iedere zaak anders is, kan hier niet anders dan in algemeenheden geschreven worden:

- a. deputaten bestuderen het appelschrift en alle relevante stukken;
- b. en inventariseren eigen vragen;
- c. deputaten horen alle partijen die bij de zaak betrokken zijn (geweest) en proberen daarin de onderliggende moeiten/zorgen/pijnpunten voor zichzelf helder te krijgen;
- d. deputaten overwegen of bemiddeling toegepast kan worden;
- e. indien deputaten van mening zijn dat bemiddeling een haalbare mogelijkheid is in de betreffende zaak, leggen zij de betrokken partijen uit wat bemiddelen inhoudt en hoe dat proces verloopt. Ook wat van de bemiddelaar(s) verwacht mag worden en wat de werkwijze is. In hetzelfde gesprek wordt voorgesteld bemiddeling toe te passen;

- f. deputaten kunnen zelf als bemiddelaar optreden, maar er kan ook een derde gevraagd worden te bemiddelen. Er wordt een keuze gemaakt voor een bemiddelaar waar alle betrokkenen achter staan, d.w.z. die voor alle partijen aanvaardbaar is;
- g. belangrijk is dat iedere partij de andere partij(en) begrijpt, wat de onderliggende moeiten/ zorgen/pijnpunten/redenen/belangen zijn van de andere partij(en), wat de ander wil bereiken, wat daarbij het motief was en is, enz. Met andere woorden: het echte punt kan alleen besproken worden, wanneer dit voor iedereen 'aan tafel' duidelijk is. De bemiddelaar zal hierbij veelvuldig LSD toepassen;
- h. wanneer er geen vragen meer liggen, maken de partijen hun wensen kenbaar;
- i. vervolgens wordt er gezamenlijk een oplossing/uitweg/afsprak gevonden die voor iedereen aanvaardbaar is;
- j. de overeenkomst/afspraken wordt/worden uitgewerkt en vastgelegd en daarna door de betrokkenen ondertekend;
- k. wanneer bemiddeling niet tot een (volledige) oplossing leidt, kan het (deel-)conflict (alsnog) aan een oordeel van de meerdere/meeste vergadering worden voorgelegd.